

ตาบอดในเด็กที่รักษาได้

รศ.นพ.ธรรมนุญ สุรชาติกำธรกุล

ภาควิชาจักษุวิทยา

Faculty of Medicine Siriraj Hospital

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

หลายคนอาจไม่ทราบว่าเด็กบางคนต้องเผชิญกับภาวะตาบอดตั้งแต่ยังเล็ก สาเหตุหลักของการตาบอดในเด็กคือ "ภาวะตาขี้เกียจ" (Amblyopia) ซึ่งสามารถรักษาได้หากพบและรักษาอย่างทัน่วงที และที่สำคัญที่สุดคือการสังเกตความผิดปกติในการมองเห็นตั้งแต่แรกเกิด เพื่อให้สามารถรักษาและช่วยให้เด็กกลับมามองเห็นได้อย่างปกติ

ภาวะตาขี้เกียจเป็นหนึ่งในสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดการตาบอดในเด็ก โดยพบได้ประมาณ 3-4% ของเด็กทั้งหมด หรือเทียบง่าย ๆ ว่าในห้องเรียนที่มีนักเรียน 50 คน จะมี 1-2 คนที่มีภาวะนี้ ซึ่งหากคุณพ่อคุณแม่สังเกตเห็นอาการผิดปกติและพามาพบจักษุแพทย์อย่างรวดเร็ว การรักษาจะสามารถทำให้เด็กกลับมามองเห็นได้ปกติ

การรักษาภาวะตาขี้เกียจต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครองในการช่วยเหลือเด็กโดยการทำการรักษาตั้งแต่ในระยะแรกเริ่ม เพื่อให้ผลการรักษามีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นการสังเกตการมองเห็นของเด็กตั้งแต่ช่วงแรกเกิดจนถึงช่วงวัยเรียนจึงเป็นเรื่องสำคัญมาก

วิธีการสังเกตภาวะตาขี้เกียจ

- ตั้งแต่แรกเกิด:** คุณหมอจะตรวจดูว่าเด็กมีภาวะต้อกระจกหรือไม่ และตรวจดูลักษณะภายนอกของลูกดูว่ามีความผิดปกติอะไรบ้าง
- ช่วงอายุประมาณ 2-3 เดือน:** คุณพ่อคุณแม่จะสังเกตการมองเห็นของลูกได้ จากการมองว่าลูกน้อยมีการมองหน้าคุณพ่อคุณแม่หรือมีการยิ้มโต้ตอบคุณพ่อคุณแม่หรือไม่ ถ้าลูกน้อยไม่มีการมองหน้าคุณพ่อคุณแม่หรือมีลูกตาหันไปมาหรือตาดำไม่อยู่ตรงกลางควรรีบพามาพบจักษุแพทย์
- ช่วงวัยเรียน (ประมาณ 3-5 ปี):** คุณครูที่โรงเรียนอาจสังเกตเห็นการมองเห็นผิดปกติ เช่น การไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนในระยะไกล เมื่อเด็กมีอาการผิดปกติในการมองเห็น คุณครูจะส่งตัวไปพบจักษุ

แพทย์เพื่อตรวจหาสาเหตุ และหากพบว่ามีปัญหาสายตาสั้น สายตาสั้น สายตาวาว หรือตาเหล่ ก็จะมีการรักษาอย่างทันที่

การรักษาภาวะตาขี้เกียจจะต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ปกครองในการช่วยทำการปิดตา โดยการปิดตาข้างหนึ่งเพื่อให้ตาที่อ่อนแอได้ฝึกการทำงานและปรับปรุงการมองเห็น การปิดตาเป็นการรักษาที่มีประสิทธิภาพและจะช่วยให้เด็กกลับมามองเห็นได้ดีขึ้นในที่สุด

การรักษาภาวะตาขี้เกียจจะมีประสิทธิภาพสูงสุดเมื่อเริ่มต้นตั้งแต่พบความผิดปกติ หากทิ้งไว้เป็นเวลานาน การรักษาจะยากขึ้นและผลลัพธ์อาจไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้น หากพบเห็นความผิดปกติในการมองเห็นของบุตรหลาน ควรรีบพามาพบจักษุแพทย์เพื่อทำการตรวจและรักษาทันที

สุดท้ายนี้ ขอให้คุณพ่อคุณแม่ทุกคนให้ความสำคัญกับการสังเกตการมองเห็นของบุตรหลาน เพื่อป้องกันและรักษาภาวะตาขี้เกียจได้อย่างทันที่ และหากพบการผิดปกติในการมองเห็น ควรรีบพามาพบจักษุแพทย์โดยเร็วที่สุด เพื่อให้บุตรหลานของท่านสามารถกลับมามองเห็นได้อย่างปกติ